

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

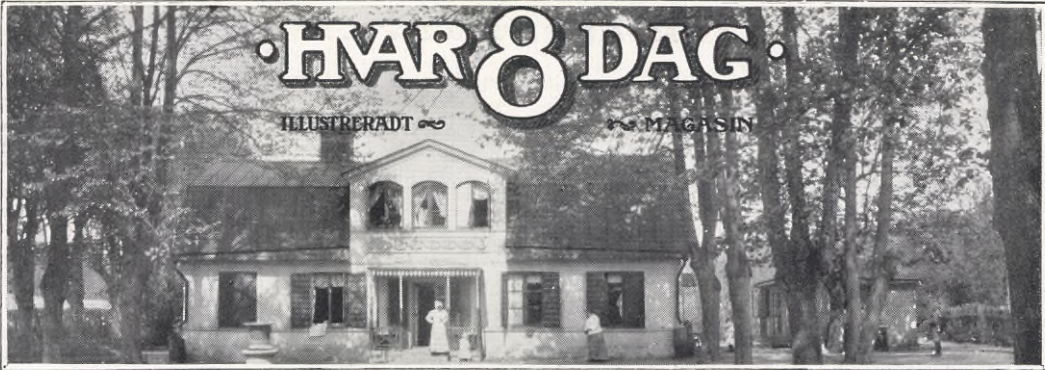
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

o. MAGASIN

PER HENRIK LINGS HEM, ANNELUND. — H. 8. D: S STOCKHOLMSFOTOGRAF.

14:DE ÅRG.

DEN 4 MAJ 1913.

N° 31.

H. 8 D: S STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöberg.

Aug. Larsson

H. S. D. har förut under denna riksdag återgivit bilder af framstående representanter för högern och det socialdemokratiska partiet. När det nu, med anledning af Frisinnade landsföreningens sammanträde i söndags, gällt att välja en representant jämväl för liberala samlingspartiet, som ej förut haft plats på H. S. D:s första sida, har synnerlig tvekan icke kunnat råda, att valet denna gång borde falla på den framstående landmannarepresentanten, herr August Henricson i Karlslund.

August Henricson hör till Andra kammarens veteraner. Han är nämligen född så tidigt som den 6 febr. 1839, i Ö. Eneby i Östergötland. Från barndomen ägnade han sig åt landtbruket och har fortsatt denna verksamhet såsom egare af egendomen Karlslund i Skärkinds socken af nämnda provins. Som landbrukare har han städe åtnjutit ett högt anseende, hvarom bl. a. vittnar, att han valts till ordförande i Skärkinds och Memmings hushållsgille samt till ledamot af Östergötlands läns hushållings-sällskaps förvaltningsutskott. Hvad som gjort hans namn känt i vidare kretsar, har emellertid framför allt varit hans insatser i det politiska lifvet.

Henricson var i sin ungdom jämte framlidne Kristoffer Gustafsson i Djurkälla en af dem, som verksamt deltog i upprättandet af Östergötlands folkhögskola.

Som bekant grundades denna den 1 november 1868 i Herrestad under ledning af dr O. W. Alund, som under ett besök i Danmark blifvit hänförd af folkhögskolesaken och genom sina korrespondenser om densamma i "Aftonbladet" först väckt uppmärksamheten för densamma i Sverige. Bland de första som satte sig på skolbänken, voro just de båda grundarne. Henricson var då en nära trettio års man.

Men han hade redan förut grundlagt den för hans ställning omfattande allmänbildning, som utmärker honom, och från ungdomsåren hade han slutit sig till den frisinnade riktning, som då inom Östergötland uppbars af sådana män som Jonas Andersson i Häckenäs och Carl Anders Larsson i Maspelösa. Sin kärlek till folkhögskolan och sin hängivenhet för de liberala idéerna har han in i alderdomen blifvit trogen under en lång och mer än vanligt verksam lefnad.

Det är i år och just i dessa dagar 26 år sedan August Henricson inträdde i riksdagen. Vid valet till majriksdagen 1887 blef han nämligen som frihandelsvännernas kandidat för första gången utsedd till representant för Hammarkinds och Skärkinds domsaga. Det skedde emellertid med lottens hjälp, i det han erhöi lika röstetal med valkretsens förutvarande representant. I valet hade 71 proc. af kretsens valberättigade deltagit, en på den tiden högst ovanlig siffra. Henricson fick emellertid ej behålla mandatet mer än en del af riksdagen, ty valet överklagades och upphäfdes. Vid höstvalet samma år dukade han under för det nu bättre organiserade protektionistiska partiet, men segrade 1890 ånyo efter en mycket skarp valstrid. Sedan dess omvaldes han period efter period, till dess han i sept. 1908 ännu en gång föll för sin förre partikamrat och vän, hr A. E. Andersson i Höckerum. Men vid de första valen på den allmänna rösträttens grund återvände han, nu som i första rummet vald representant för Östergötlands läns norra valkrets och har fortfarande sätet i Andra kammaren i denna egenskap.

I riksdagen gjorde sig August Henricson snart gällande, mindre på grund af talförhet eller flitigt deltagande i debatten än genom sitt lifliga politiska

intresse, sitt gedigna och flärdria väsen, sitt ärliga, fastrotade, men dock icke radikalt anlagda frisinne. Till en början anslöt han sig till det frihandelsvänliga gamla landtmannapartiet, men gick efter sammanslagningen af landtmannapartierna 1895 som vilde tills liberala samlingspartiet år 1900 kom till stånd. Han deltog i detsamma bildande och fick från början plats i dess förtroenderåd.

Oberoende af, huruvida Henricson tillhört andra-kammarmajoriteten eller icke, har han tagits i anspråk för utskottsarbetet. Redan vid sin egentligen första riksdag (1891) kom han — som suppleant — in i bevillningsutskottet och blef däri ordinarie ledamot 1894. Efter landtmannapartiernas sammanslagning var det naturligt, att han ej vidare kunde få plats i detta utskott, men han blef i stället ordinarie ledamot i bankoutskottet, där han 1898—08 valdes till vice ordförande; endast vid 1897 års riksdag degraderades han af den öfvermodiga majoriteten till suppleant i lagutskottet. Vid sin återkomst till riksdagen 1912 valdes han ånyo till ledamot i bankoutskottet.

Häruöver har Henricson emellertid anlitas för viktiga särskilda utskott. Redan vid 1892 års urtima riksdag hade han sätet i det särskilda försvarsutskottet. Vid 1905 års urtima riksdag invaldes han i de särskilda unionsutskotten. Vid 1907 års riksdag slutligen hade han sätet i rösträttsutskottet.

Åren 1903—05 var han statsrevisor.

August Henricsons politiska insatser inskränka sig emellertid icke till riksdagsarbetet. Icke mindre äro de han gjort i det frisinnade organisationsarbetet. När frisinnade landsföreningen år 1902 bildades, var Henricson med och insattes som förste vice ordförande i dess förtroenderåd, en post, som han sedan dess nästan oafbrutet beklädt. Huru högt man inom frisinnade landsföreningen skattat honom, framgår bäst af den hyllning, som 1909 bereddes honom på hans 70-årsdag. Vid detta tillfälle överlämnades nämligen till honom genom en deputation en textad adress, undertecknad af liberala samlingspartiets hela förtroenderåd och frisinnade landsföreningens verkställande utskott äfvensom af de frisinnade östgötariksdagsmännen samt slutligen af ett 170-tal frisinnade östgötar från olika trakter af länet, i hvilken adress uttalades:

"På Eder 70-årsdag anhålla representanter för Liberala samlingspartiet och Frisinnade landsföreningen samt politiska meningsfränder inom Eder län att till Eder få framföra ett tack för Eder mångåriga, oförtröttade verksamhet i de frisinnade idéernas tjänst, främst genom Eder framstående insats i riksdagens arbete under nära två decennier, men äfven genom Eder högt skattade deltagande i Frisinnade landsföreningens verksamhet och genom Eder arbete som främjare af frisinnad politisk utveckling inom Eder län. Mätte det förunnas Eder att ännu många år med bibehållen hälsa och kraft gagna fosterlandet och den frisinnade saken."

Sedan denna hyllning ha nu snart fem år förlutit. August Henricson nalkas på en gång sin tjugofemte riksdag och sitt sjuttiofemte år. Men intet har förändrats i hans frisinnade åskådning lika litet som i de känslor, med hvilka han omfattas af sina meningsfränder. Och vida utöver partigränserna sträcka sig aktningen och vördnaden för mannen, som aldrig dagtingat med sin öfvertygelse, som alltid troget hållit fast vid sin ungdoms ideal och in i höga alderdomen förstår bevara sin tro på möjligheten att med samhällsreformers hjälp skapa ljusare och bättre existensbetingelser för framtidens släkte.

RIKSDAGENS SÄRSKILDA UTSKOTT FÖR ÅLDERDOMSPENSIONERINGSFRÅGAN.

Fr. v. t. h., sittande: Landtbr. J. Nilsson, red. A. C. Lindblad, bruksäg. J. E. G. Svensson, red. C. G. Ekman, prof. H. Hjärne, landshöfd. frih. G. Lagerbring, prof. G. Kobb, f. d. statsr. C. J. G. Swartz, prof. E. Trygger, fabr. S. H. Kvarnzelius, landshöfd. grefve H. HAMILTON, ordf., red. H. Branting, hemmansäg. D. Persson (Tällberg), konteram. S. A. A. Lindman, grefve R. G. Hamilton, häradsh. A. E. Åkerman, landtbr. H. Andersson (Skiåarp), godsäg. J. M. Juhlin, glasslip. A. A. Lindqvist, jordbr. K. R. Karlsson (Fjäl), hemmansäg. P. Nilsson, (Bonarp), handl. R. Eliasson; fr. v. t. h. stående: kassör C. G. T. Wickman, landtbr. B. Jönsson, red. C. Boberg, disp. P. A. Forssman, stadsläk. J. S. Almer, landtbr. J. Johanson (Valared), fil. d:r M. Marcus (2:e sekr.), sekr. C. G. Lagercrantz (1:e sekr.), — (sekr.), rådm. A. Westman, hemmansäg. A. Danielsson, järnarb. E. Lindley, landtbr. K. L. J. Larsson (Bondarfve), landtbr. A. R. Lundblad.

H. 8. D:s egen fotograf i Stockholm.

ANDERS RETZIUS' MEDALJ.

UTDELADES FÖRSTA GÅNGEN PÅ VEGADAGEN.

Sällskapet för antropologi och geografi hade den 24 april under ordförandeskap af prof. J. G. Andersson högtidssammankomst på Grand hotell i Stockholm för att på sedvanligt sätt fira årsdagen af "Vegas" återkomst till Stockholm efter den lyckligt utförda seglingen kring Europa och Asien. Vid fästligheten, hvilken öfvervars af kronprinsparet, och hvilken som deltagare räknade ett stort antal af våra på antropologiens och geografis fält mest framstående män, öfverlämnades till norske sändebudet i Stockholm minister Brunchorst för vi-

dare öfverbringande till kapten *Roald Amundsen* — i. n. på resa i Frankrike — *Vegamedaljen i guld* med hvilken höga utmärkelse sällskapet velat belöna såväl upptäckten af sydpolen som den af Amundsen tidigare lyckligt genomförda nordvästpassagen.

Vid högtidssammankomsten öfverlämnades därjämte *den första Anders Retzius-medaljen i guld till professor Oscar Montelius* såsom ett uttryck

för sällskapets beundran för den utomordentligt betydelsefulla insats han gjort i svenskt vetenskapsliif särskildt på fornforskningens område.

Samma medalj i silfver tilldelades vid sammankomsten norske fångstkaptener C. A. Larsen, Antarctics forne befälhafvare under Nordenskjöldska expeditionen, för hans förtjänster på polarforskningens fält.

TILL MINNE AF MUSIKFESTEN I GÖTEBORG.

Den stora musikfästen i Göteborg, hvilken vi i föregående nummer omnämnde, har nu avslutats efter 5 dagars konserter. "Parsifal" och Beethovens nionde symfoni uppfördes hvaradera två gånger, hvarjämte en konsert fylldes af ett blandadt Wagnerprogram. —

Det stora konserthusets rymliga och vackert dekorerade sal, balkong och läktare voro till sista plats besatta. Förvisso voro förväntningarna stora, ledare, orkester, kör, och till dels solisterna voro ju kända storheter. Och stämningen af fest, högtid,

nästan andakt, var påtaglig hos både publik och konstnärer. Också var utförandet af hvarje särskildt nummer buret af en allt och alla gripande inspiration sådan som ällena förmår tolka musikens största verk.

En ingående redogörelse för hvarje konsert torde knappast här var lämplig; endast ett allmänt omdöme: en ypperligt ledd, utomordentlig orkester under medverkan af förträffliga solister och en präktig kör. Därmed må allt vara sagdt om Göteborgs andra musikfest.

Till bild. å sid. 488.

Den af Göteborgs fältridklubb den 26 — 27 april i Göteborg anordnade ryttarfästen hade från hästsportintresserade kretsar vunnit liflig tillslutning. Ett stort antal af våra bästa ryttare med sina från tidigare täflingar kända präktiga djur mötte fram och gäfvö genom sina utmärkta prestationer ytterligare bekräftelse af den genom sommarens olympiasegrar vunna öfvertygelsen att svensk hästsport nått så hög utveckling, att den, internationellt sedt och särskildt med hänsyn till de stora hästtäflingarna vid nästa Olympiad har goda utsikter att kunna göra sig gällande. Ryttarfästans program upptog till idrottsplatsen förlagda täflingar i prisridning och prishoppning hvarjämte förekommo en del ryttarelekar på Cirkus.

Prisridningen omfattade två klasser. I högsta prisridningsklassen togs första priset af greve Carl Bonde på olympiasegraren "Emperor". I klass II eröfrades första priset af löjtnant B. Sandström på "Gnistan".

Vid prishoppningarna togos i resp. klasser de första prisen af hr E. Forsberg på "Cammel", löjtnanten greve H. Horn af Aminne på "Mona", löjtnanten greve F. Bonde på "Miss Upset" samt af ryttmästaren B. G:son Holm på "Kiriki". I prishoppningarna eröfrade fru G. Trägårdh på "Mattinata" ett andra och fru A. Axell på "Mastodont" ett tredje pris.

Den nu hållna ståtliga ryttarfästen är att betrakta som en första uppvisning af det material på hästsportens område som sats i rörelse för att förbereda Sveriges deltagande i Olympiska spelen i Berlin.

Kliche: Kem. A. B. Bengt Sjöbergström, Östn.-Åby.

DE TVÅ DIRIGENTENA: WILH. STENHAMMAR (i hatt) och DIRK FOCK (med fru). Amatörfoto. under en repetitionspaus.

FÄNRIKEN OCH MAMSELL ANNA-LISA.

FÖR HVAR 8 DAG AF HJALMAR BERGMAN.

DET var väl femte gången fänriken gick förbi Gyllene Vimpeln smårutiga fönster. Han marscherade som en ung knekt anstår med stora, manhaftiga steg. Men hans sinne var ingalunda frimodigt, hvilket man kan förstå därpå, att han äfven den sjette gången strök förbi porten utan att våga stiga in i källaren Gyllene Vimpeln.

Fänriken var från landet, hit till sjöstaden hade han kommit för att finna någon lägenhet till Stockholm. Fänriken hade icke haft bättre tur än att han måst vänta fyra dagar på den där lägenheten. Och när den fjärde dagen var inne, steg han likväl icke ombord och seglade icke till Stockholm. Ty under tiden hade fänriken svårligen förälskat sig i mamsell Anna-Lisa, skänkmamsell på källaren Gyllene Vimpeln.

Därmed var i och för sig icke någon stor olycka skedd. Fänriken hade femhundra riksdaler i sitt schatull och kunde väl spendera några dagar och något mynt på resan. Han hade således icke gjort sig något samvete af att försumma den billigare sjöresan. Antingen kunde han taga posthästar ända upp till Stockholm eller — och det tilltalade honom mera — i lugn och ro förbida nästa lägenhet. Under tiden fanns det ingenting som hindrade honom ifrån att ägna mamsell Anna-Lisa sin ärbara hyllning. Hälst som Gyllene Vimpeln nu på nyåret var föga besökt. I fönstersmygen åt gårdsvidan satt man så alldeles förträffligt i skymundan. Och kunde till och med drista sig till att taga Anna-Lisas hand.

Helt och hållet utan erotisk erfarenhet var han ju icke i trots af sina aderton år och sin splittrerna fullmakt. Tvärtom trodde han sig känna könet rätt väl. Därför hade han också redan vid första ögonkastet förstätt, att mamsell Anna-Lisa ingalunda var någon vanlig liten världshussnära. Det var icke fåfängt pladder och lättsinnigt skratt, som utgick från Anna-Lisas mun. Hon kunde tala med så mildt förstånd som någonsin kära mor själf. Men på samma gång fanns det i hennes röst en melankolisk och oändligen blid ömhet, som gjorde fänriken ganska förvirrad. Det kändes mycket svårt och förödmjukande att begära uppassning af denna förträffliga flicka, som själf borde ha varit föremålet för hans ridderliga omsorger. När han någon gång dristade taga hennes kyskt motsträfviga lilla hand, suckade han mycket djupt, rodnade, och släppte hastigt sitt tag liksom bränd af blygsel.

En sådan förunderlig skygghet var det, som lät fänriken marschera af och an på den leriga gatan utanför Gyllene Vimpeln. Han förstod att antingen måste han redan i aften säga henne ett beslutsamt farväl för evigt, eller också — Antingen måste han inom timme och minut packa sin kappsäck och beställa posthästar, eller också —

Förvinterdagen var råkall, dimmig och mörknade hastigt. Regnet började sakta sila ned öfver den lergula gatan, men alltjämt marscherade fänriken fram och tillbaka, tuggande och tuggande om igen på det antingen-eller, som utan tvifvel skulle blifva bestämmande för hela hans lif och lycka.

Bäst han så vandrade, drömmande och debatterande med sig själf, greps han plötsligt vid armen och snurrades om ett par hvarf. Det var en stor och groflemmad person, som sålunda antastade fänriken, en riktig kärnkär, med skallande stämma, med rödmussigt, jovialiskt ansikte och med ett par buskiga, hängande lätt grånade knävelborrar, som väl kunde anstå en pensionerad kaptän. Han skrattade fän-

riken midt upp i ansiktet på ett ganska ohöfligt sätt. Men som han var så mycket äldre både till åren och i tjänsten, tog fänriken icke illa upp, utan sköt honom endast ifrån sig, sägande:

— Kaptän skall hålla sig en smula åt sidan. Jag är icke i humör att tåla vexationer om än så skämtsamma. Inte heller ser jag något skäl att flina som en solvarg i det här ruskiga vädret.

Kaptänen sade:

— Låt oss stiga in och dricka varm punsch. Jag har stätt bakom rutan och sett kära bror marschera af och an som en osalig ande. Hvad hin har flugit i fänriken säger jag åt Anna-Lisa. Har han tappat pengarna eller är han rent verliedt? Och kära bror må tro, att när jag säger detta så rodnar den skälmungen ända ned under bröstrosetten.

— Å gjorde hon? sade fänriken och rodnade ända upp under pannluggen. Kaptänen lade sina tunga, röda händer på hans axlar och betraktade honom med en faderlig min.

— Kära bror skall icke ställa sig, sade han. — Jag har nog sett, att ni båda ha tycke för hvarandra. Och jag kan icke säga annat, än att hon är en hederlig och söt flicka. Välbekomme, kära bror! Nog ser jag hur det står till. Den som har tur i kärlek, har otur i spel. Jag har nog märkt, hur förströdd bror blir, bara flickan kommer i närheten. Och står hon bak stolen, så falla korten rent tokigt.

Nu var det utan tvifvel sannt, hvad kaptänen här sade. Fänriken hade de båda sista kvällarna förlorat sammanlagt öfver hundra riksdaler. Egentligen var han icke mycket hemma i kortspel och hade ogärna gått med, när kaptänen couperade piquet-leken. Men å andra sidan var det ju svårt att säga nej, när en äldre kamrat proponerade. Emellertid ville han alls icke blifva till spe för kaptänen, som han endast kände sedan fyra dagar tillbaka och hvars intresse för mamsell Anna-Lisa sårade och misshagade honom. Därför svarade han i snäf ton:

— Kaptän kan vara viss om, att icke blir jag förströdd eller förvirrad, därför att ett kvinnfolk står bakom stolen. Utan förlorar jag, så är det emedan Fortuna är mig emot.

Kaptänen betraktade honom en stund tyst, med ironisk förvåning. Så tog han honom hjärtligen i famn, klappade honom i ryggen, skrattade öfverljudt och sade:

— Det skola vi se. Paré att bror förlorar hvarje spel, så snart mamsellen är i närheten. Jag känner verliedte fänrikars sed och vana. Så länge de haiva kinder af mjölk och smultron äro de mera magnetiska än själfva kompassnålen — nota bene om flickan sitter på polspetsen. "Paré" kära bror ifall du icke föredrager att erkänna dig platt besegrad af mamsell Anna-Lisas behag.

Fänriken svarade: — Jag parerar. Nog är mamsell Anna-Lisa en söt flicka. Men jag är väl icke så svag i huifudet, att jag icke kan hålla mina tankar i styr.

Därmed trädde han beslutsamt in i Gula Vimpeln stora sal, skramlande ganska mycket med sin värja och sättande näsan i vädret, obekymrad och manhaftig. När mamsell Anna-Lisa hälsade honom medelst en nigning, kysste han på fingertopparna och nickade lätt. Men i detsamma blygdes han öfver sin oförskämdhet, tog af sig hatten och bugade. Kaptänen var efter honom och talade bullrande öfver hans axel. Han berättade om vadet och befallde mamsellen att genast sätta fram punsch och kort. Krögaren kom också tillstädes, och som han äfvenledes var en grof och jovialisk man, tog han

upp skämtet och bedyrade, att nu skulle man pröfva, hur pass mycket en nybakad fänrik kunde tåla. Ett halft dussin af Gula Vimpelns stamgäster, storbukiga och lurfviga karlar, slöto sig också till sällskapet. Det blef ett stim som vid en spansk tuffkåning eller som vid ett stort hundslagsmål.

Häraf skulle fänriken icke ha låtit sig förbryllas. Under sin adertonåriga lefnad hade han väl varit ute för värre saker än att retas med några lösmynta källarkunder. Men när han såg mamsell Anna-Lisa alldeles förvirrad och med tårar i ögonen, kände han sig mycket olycklig. Anna-Lisa skulle säkert tro, att det var han själf, som dragit hennes person in i skämtet. Han passade därför på, när mamsellen gått ut i köket efter punschen, och sade till kaptenen:

— Förrän jag vill blifva mamsellen till omak, ger jag tappt och betalar kära bror vadet.

Det blef ännu mera stim och skratt öfver att fänriken så hastigt gaf tappt. Men kaptenen sade: — Kors, tror kära bror att jag står efter hans fattiga slantar? Nej, det är för kuriositetens skull, att vi parerat. Och hvad Anna-Lisa beträffar, skola vi fråga henne själf.

Därpå vände han sig till mamsellen, som just kom med de rykande krusen, och sade:

— Hör på, din skålmunge! Fänriken här är så oroad och konfys för din skull, att han rakt inte tål att ha dig i rummet.

Svarade Anna-Lisa utan att slå upp ögonen:

— Jag tänker, att jag icke är fänriken till något besvär. Jag får väl stanna i rummet, eftersom jag är stadd att sköta tjänsten.

Nu blef fänriken ännu mera förvirrad och sade:

— För mig får mamsellen sitta på bordet om det så passar. Låt oss nu få korten.

Han spände af sig gehänget och kastade det så hårdt mot bordet, att bucklan lossade af remmen. Så satte han sig på bänken, sträckte ut benen och tog manhaftigt till kruset. Kaptenen gjorde honom godt besked. De kommo nu öfverens om, att i godta gifningen skulle Anna-Lisa hålla sig borta, så finge man se, hur fru Fortuna vore stämd, när den skälmen Amor icke förargade henne. Det visade sig då, att fänriken fick rent förträffliga kort. Och ehuru han icke spelade särdeles väl, tog han hem alla sticken. Kaptenen lade sin börs på bordet och sade:

— Här får jag blöda.

Fänriken lade också sin börs på bordet, men då den befanns vara betydligt mindre än kaptenens, sände han värden hem till sitt logis för att hämta schatullet.

Fänriken vann äfven i andra, tredje och fjärde gifningen och detta i trots af att jungfru Anna-Lisa åter inkommit i salen. När hon bytte krus åt honom, tog han hennes hand och sade:

— Visst är Anna-Lisa den allra som täckaste flicka. Men jag är väl inte en sådan narr, att jag icke kan sköta mina kort ändå. Stanna därför här bredvid mig, så skall jag visa de här kaxarna, hvad jag förmår.

Anna-Lisa vred handen för att komma loss. Men fänriken höll henne stadigt och drog henne också närmre intill sig. Då slog hon upp ögonen och betraktade honom med en ängslig, het och fuktig blick. Han tyckte sig också se, att hon rörde läpparna, men för det myckna støjets skull förnam han icke orden. Likväl gjorde det ett sådant intryck på honom, att han genast släppte henne. I detsamma reste sig kaptenen. Han tog Anna-Lisa i axeln och ställde henne bakom fänrikens stol.

— Där står du nu, sade han och fräste under knävelborrarna. När tvänne adelsmän ingå vad, så skall det icke hindras af sådan en skålmunge som du.

Fänriken ville rusa upp och lägga sig emellan. Men Anna-Lisa böjde sig hastigt ned och hviskade i hans öra:

— Blif bara sittande och säg honom icke emot. Eljest får jag veta af krögarns näfvar till kvällen.

När fänriken hörde detta, och när han kände hennes ansikte helt nära sitt, blef han så upprörd, att han föga visste om spelet. De spelade en lång stund, under det att det var alldeles tyst i salen. Fänriken betalade stadigt ur börsen, tills den var platt och tom. Då satte värden schatullet bredvid honom. Och med fubblande fingrar öppnade han dess lock.

Då han nu såg, att det endast återstod tre af de femhundra riksdalerna, blef han förunderligt lugn och kall i blodet. Det går icke an, tänkte han, att jag rent ruinerar mig och till på köpet blir till spe, bara därför att en vacker tös står bakom stolen. Inte kan det betyda olycka, att ens hjärtas kär står bredvid! Det gäller bara, att hålla tankarna väl samlade och passa noga på korten.

Så gjorde han också. Och han kom snart så helt in i spelet, att han alldeles förglömd mamsellen, som stod bakom hans stol. När han någon gång tittade upp, såg han endast krogkundernas ansikten, som syntes honom gifva uttryck åt den lifligaste spänning. Kaptenen själf hade dock bibehållit sitt lugn och framslungade då och då en skämtsam glosa. Men fänriken smittades så af spänning, att han ingenting hörde.

Till sist blef han så torr i strupen, att han måtte ha ännu ett krus. Han erinrade sig, att flickan stod bakom honom. Han treivade efter handen och fann den. Men Anna-Lisas lilla hand var ingalunda tom, utan höll hon åtskilliga kort mellan fingrarna.

Fänriken hade så när skrikit till, så upphetsad och förbryllad var han. Han förstod med ens, att flickan och kaptenen voro i kompani, antagligen så, att flickan visade med sina kort, hvad fänriken hade på hand. Han kunde nu också tydligen märka, hur väl kaptenen hade reda på hans kort. Likaledes förstod han, att värden och de öfriga gästerna voro i förbund med kaptenen, som säkerligen alls icke vore någon pensionerad kapten utan en förrymd fästningsfånge från Marstrand eller dylikt.

Hvem han däremot icke blef klok på, var mamsell Anna-Lisa. Att utan vidare hålla den sköna flickan för en simpel äventyrerska var honom mycket emot. Snarare var hon väl ett oskyldigt barn, som råkat i dessa skurkars våld. Hade hon icke talat om värdens näfvar? Och hur ängsligt och motvilligt hade hon icke lydt kaptenens befallning och ställt sig bakom stolen. Tanken härpå pinade fänriken öfvermåttan. Och plötsligt kastade han hufvudet bakåt för att kunna se upp i det stackars barnets ansikte.

Då såg han tydligen, hurusom mamsell Anna-Lisa sträckte ut en skålmsk och ljusröd liten tungspets och därmed liksom viftade åt den förment kaptenen. Fänriken blef nästan som förlamad vid denna syn. Ty han hade hållit mycket af mamsell Anna-Lisa och i trots af sina aderton vårar hade han ännu icke varit med om ett så svart förräderi. Han drog åt sig benen som för att stiga upp, men i detsamma kände han åter mamsell Anna-Lisas ansikte tätt intill sitt, och han hörde henne hviska:

— För guds skull blif sittande. Nu misstänker han mig icke längre, och jag kan skaffa er tillbaka edra pengar. Tag blott försiktigt de kort jag räcker er.

När hon hviskat detta, sträckte hon på sig, gäspade och sade alldeles högt, att nu kunde hon ha stått nog och om fänriken ville maka åt sig litet, ville hon sitta bredvid honom. Så skedde, och

genast började hon smussa kort i hans hand och höll honom städe med de bästa kort.

Allt detta minskade naturligtvis på intet sätt fänrikens förvirring. Han var visserligen innerligen glad, därför att han nu såg, att Anna-Lisa ingalunda af egen vilja sökt att bedraga honom utan därtill tvingats af sina husbönder. Men å andra sidan kom han i stor vända. Satt icke han, fänriken, där och spelade med falska kort? Låt vara, att hans motspelare var en den argaste bedragare, som redan så godt som tömt hans schatull — men var han därför själf berättigad att nyttja samma dåliga medel? Borde han icke hellre gripa till värjan och tvinga den skurken att gifva tillbaka sitt rof?

Men hur skulle det i sådant fall gå med mamsell Anna-Lisa? Skulle icke hon tillstone få böta för alltsamman? Och dessutom — hvar fanns värjan? Han hade lagt den på bordet, under spelets gång hade någon flyttat den därifrån.

Medan fänriken grubblade öfver allt detta, var han emellertid tvungen att fortsätta spelet. Och med Anna-Lisas bistånd vann han nu spel på spel. Sedlar och mynt började återvända till schatullet. Det var dock fänrikens rättmätiga egendom — hvarför skulle han icke återtaga den, när omständigheterna och Anna-Lisas kärlek så tillstodde. Det var kanske detta — Anna-Lisas kärlek — som mer än någonting annat bedöfvade fänrikens samvetsagg. Att hon trotsande alla faror gjorde hans sak till sin, var ju dock bevis på den renaste, mest oegennyttiga tillgifvenhet. Skulle han icke, när han en gång komme att tala med kära mor om detta, lättligen kunna visa henne, hvilken skatt han funnit, hvilken pärla bland soporna? Helt visst skulle kära mor förstå, att en flicka som med sådant hjältemod kommit fänriken till undsättning, ingalunda kunde vara någon vanlig värdshussnära.

Sålunda satt den gode fänriken på källaren Gula Vimpeln och spelade med falska kort icke blott om sina femhundra riksdaler utan ock om sin kärlek och lycka. Men när han vunnit en tid och redan hade de femhundra i schatullet, slog värden näfven i bordet och det blef stort stim och hojtande. Fänriken spelade med falska kort! Ville han nu icke genast gifva ifrån sig sitt schatull, sin ring och en och annan småsak af ädel metall, så skulle man tillkalla stadsvakten. Här fanns vittnen nog! Fänriken hade spelat med falska kort!

Under allt detta hojtade försvann Anna-Lisa och fänriken stod där ensam bland idel fiender. Han sökte sin värja, men fick den upplysningen att värden burit värjan till hans logis, då det icke var godt att lämna stickvapen i händer på kältringar.

I trots af sina aderton vårar brast fänriken i gråt. Men ingenting halv, han måtte lämna Gula Vimpeln ganska barskrpad. När han ännu gråtande steg ut på gatan, kom Anna-Lisa farande som en yrvind efter honom, slog armarna kring hans hals och kysste honom. Ty hon menade, att han icke skulle gå alldeles lottlös från kalaset. Då frågade fänriken, om hon icke ville lämna den tjufhålan och följa honom till hans kära mor, som han nog skulle beveka att taga emot henne som en dotter.

Men den skälmen skakade på hufvudet och svarade:

— Jag tackar ödmjukast men stannar väl på Vimpeln, eftersom jag är stadd att sköta tjänsten.

Öfver detta grubblade sedermera fänriken alla de år, Gud förunnade honom. Ibland tyckte han sig förstå, att Anna-Lisa måste hafva varit ett oskyldigt barn, som råkat i röfverehänder. Ibland åter kände han sig nästan öfvertygad om, att mamsell Anna-Lisa varit den värsta skälmen i värdshuset Gula Vimpeln. Till full visshet kom han aldrig.

Hvar 8 Dags Geografiska pristäflan.

(Se lösning å omslagets 15:de s:da.)

Som vi i vårt förra nummer voro i tillfälle meddela har denna vår pristäflan omfattats med ett fullkomligt öfverväldigande intresse. Orsaken härtill hafva vi velat söka icke blott i de höga penningprisen, tillsammans **800 kr.**, utan äfven däri att den till lösning förelagda uppgiften varit af sådan art, att den måst fånga intresset och ägga till deltagande. Tydligt är dock att här bredvid orsaken till den enorma anslutningen måste sökas i vår tidnings *ofantliga, för svenska förhållanden enastående*, öfver hela landet jämnt fördelade och alla samhällsklasser omfattande spridning. Från alla håll och kanter af vårt land, från stora och små städer, från landsortsbyar och obygdor ha lösningar strömmat in och äfven från landsmän utomlands har en stor mängd svar ingått.

Af de inkomna lösningarna ha emellertid ett betydande antal visat sig felaktiga, hvilket fördröjt granskningsarbetet och därmed äfven offentliggörandet af pristäflingsresultatet. De städer de flesta misstagen berört hafva varit Malmö och Trelleborg. Detta misstag hade dock icke behöft ifrågakomma då vi särskildt påpekat att endast "*mera betydande städer*" afses.

I en del fall har icke fulla antalet namnlistor insändts, o. s. v.

I det vi slutligen uttala vår tillfredsställelse med det mottagande vår pristäflan rönt, meddela vi här

nedan namnen på pristagarne och de dem nu tillsända prisen.

1:a pris, Kr. 500:—, Herr L. Ohlson, Lindebo, KRISTINEHAMN.

2:a pris, Kr. 100:—, P. Jonsson, Folkbanken, BERGSJÖ.

3—12, 10 pris à 10 Kr.

Fr. Märtha Centervall, Sundsvall. Studeranden Hjalmar Asklund, Norrköping. Med. stud. Gunnar Blix, Lund. Fröken Ann-Mari Reinecke, Gefle. Fru Mia Sahlén, Åre. Fotograf W. Boije, Köping. Fru Lotti Rådf, Sysserum, Tuna. Sjuksköterskan Carin Wängström, Alingsås. Stationsskrifvare Gustaf Petersson Oskarhamn. Grosshandlare Georg Hallin, Piteå.

13—32, 20 pris à 5 Kr.

Forstmästare Adolf Hedenmark, Hede. Postexpeditör Axel Rydbeck, Mjölby. Musikkonstapel J. L. Wallin, Boden. Sixten Malmberg, Kristinehamn. Kamrer N. Joh. Nilsson, Gäfle. Max Schmidt, Sunderland, England. Civilingeniör Knut Kinch, Umeå. Konjunkt Nils Rabenius, Wästanfors. Kapten Olof Liberg, Vaxholm. Urmakare C. E. Johansson, Carlshamn. Stadsfiskal T. K. Wendt, Uddevalla. Fru Ellen Denken, Ludvika. Carl Eberstein, Enfield. England. Just-rådman Birjer Jarl Floman, Viborg. Åke H. Blomgren, Kalmar. Hofrättsnot. Gunnar Idestam, Åbo, Finland. Doktor Hjalmar Lindgren, Helsingborg. Telegrafassistent Axel Petterson, Falun. Filosofie lic. David Lund, Södertälje. Fröken Eva Meister, Karlskrona.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN RYTTARFESTEN I GÖTEBORG.

1. RYTTMÄSTAREN
GREFVE C. BONDE
— Å "STELLA".
Eröfrade på "Em-
peror" 1:sta pris och
Göteborgs damers
hederspris i prisrid-
ning.

1 o. 3 foto. Clason,
2, 4 o. 5 foto.
Backlund.

2. FRU G. TRÄGÅRDH Å "MATTINATA" kapten Wijks hederspris till "bästa ryttarinna" samt 2:dra pris i klass III. — 3. RYTTM. B. G:SON HOLM Å "LEWISIA",
4:de pris i prisridning, 1:a pris å "Kiriki" i klass VI. — 4. LÖJTNANT C. VON HORN Å "ENVER BEY", 2:dra pris i klass VI. — 5. KAPT. GREFVE F. WACHT-
MEISTER Å "DRABANT" 3:e pris i klass II.

Kliché Kem. A. B. Bengt Silfversparre, Sölm Gbg.

KARL XII I UNGARN.

TVÄNNE HUS I UNGARN, HVAREST KARL XII BOTT UNDER SIN BEROMDA RIDT FRAN DEMOTIKA TILL STRALSUND.

Amatörfoto. *Kliché: Bengt Sjöqvist*
VERES PALNE UTCA 42, BUKAREST, DÅR KARL XII
BODDE 1714.

Budapest April 1913.

I.

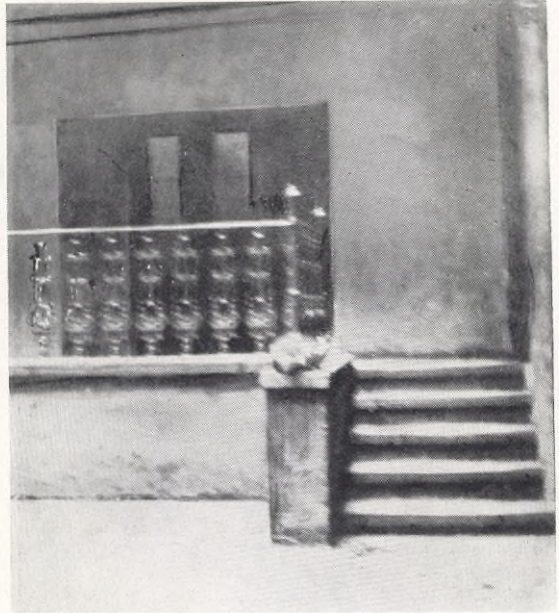
Vi presentera härmed för våra läsare fotografier af tvänne hus, i hvilka Karl XII bott under sin världsberömda ridt genom Europa, från Demotika till Stralsund, år 1714, sedan han tröttnat på den turkiska "gästvänskapen" efter den beryktade "kalabaliken" i Bender.

Det första af dessa hus ligger i den lilla staden *Zilah* i komitatet *Zilagy* i Ungarn och tillhör snickaremästaren *Julius Balogh*. År 1911 lät han å husets framsida anbringa, såsom också synes å fotografiet af detta hus, en minnestafja med följande inskription:
"Eház bolsozatos szobájában szállott meg XII

Amatörfoto

KARL XII:s HUS I ZILAH.

Amatörfoto.

INTERIÖR FRÅN SAMMA HUS. *Kliché: Bengt Sjöqvist*

Károly, sved király, 1714 XII/9", hvilken inskrift i svensk översättning lyder sålunda:

"I det hvälfda rummet i detta hus bodde Karl XII, svensk konung, den 9 November 1714.

Såsom synes af fotografiet, är huset ombyggt, men det rum, i hvilket Karl XII bodde, lär ännu i dag befinna sig i sitt forna skick.

Det andra af dessa hus, i hvilket Karl XII också, enligt legenden, lär hafva bott, ligger i Budapest å *Veres-Palne-utca 42* och tillhör Baronessan *Stephanie von Kaas*, enka efter den framstående politikern och skriftställaren *Baron Ivar von Kaas*. Det är ett egendomligt sammanträffande, att detta, för oss svenskar minnesvärda hus i Budapest befinna sig i en från *Sverige utvandrad familjs* ägo, ty *Baron von Kaas* tillhörde, såsom namnet också visar, den svenska (eller ock danska?) *ätten Kaas*, af hvilken en medlem på 1600-talet invandrade i Ungarn och här på sin tid erhöill barontitel.

Huset å *Veres-Pálne-utca* i Budapest var på 1700-talet ett af de förnämsta resande-hotellen i den på denna tid föga ansenliga staden *Pest* (ty hufvudstaden i Ungarn var på 1700 talet, och särskilt 1714, då *Josef I* regerade i Ungarn, staden *Pressburg*). Legendan förtäljer, att Karl XII skulle ha tagit in i detta hotell å *Veres-Palne-utca* på sin genomresa i staden *Pest*, men det kan tyvärr ej med aktstycken bevisas, ty Karl XII afslöjade ej sitt "incognito" i *Pest*, hvilket han där emot gjorde i *Zilah*. Det torde dock vara tämligen säkert, att nämnda hotell på sin tid tjänade Karl XII som "Abstiegkvarter", ty alla äldre invånare i *Pest* på-

(Forts. å sid. 493.)

EXKONUNG MANUEL MED SIN TROLOFVADE, PRINCESSAN AUGUSTA VICTORIA jämte dennas fader, furst Wilhelm af Hohenzollern.

Exkonung Manuel af Portugal har på slottet Sigmaringen ingått förlofning med prinsessan Augusta Victoria, enda dotter till furst Wilhelm af Hohenzollern, hufvudman för det kejserkungliga huset Hohenzollerns furstliga bilinie och son till den prins Leopold af Hohenzollern—Sigmaringen, hvars spanska trönkandidatur spelade en så ingripande roll i de konflikter, som ledde till fransk-tyska kriget 1870. Prinsessan Augusta Victoria, född 1890 och således ett år yngre än sin blivande make är syssling med honom. Prinsessans farmor infantinnan Antonia af Portugal var nämligen syster till konung Manuels farfar, konung Luiz.

*

GENERAL VON HEERINGEN, TYSKLANDS KRIGSMINISTER.
Till Kruppaffären i tyska riksdagen.

gen — den 18 april upptogs till behandling i riksdagen en mycket omild medfart från socialdemokratiskt håll. Anfallet leddes med stor våldsamt af en af de yngre socialdemokratiska ledarne, dr Liebknecht som i sitt anförande lämnade en del märkliga upplysningar rörande de stora tyska kanon- och ammunitionsverkens affärsmetoder gentemot tyska staten. Dr Liebknecht förde sålunda på tal den hemliga öfverenskommelse, som existerar mellan dessa firmor och som alser att aftvinga staten drygast möjliga priser. Vidare omnämnde han de manövrer med falska prässmeddelande om stora franska rustningar, hvarmed de tyska Dillingverken velat i eget affärsintresse underblåsa den tyska rustningsöfvnen, samt till sist den af firmen Krupp — likaledes i affärsintresse -- använda metoden att medels mutor af tjänstemän i tyska armén och marinförvaltningarne skaffa sig kännedom om hemliga militära aktstycken. Angreppet, hvilket af de konservativa tidningarne betecknas som rätt och slätt ett försök att komma de framlagda arméförslagen till lifs, besvarades af tyska krigsministern von Heeringen. Svansförändret, svagt till form och innehåll, mottogs med kyla af alla partier och anses hafva ytterligare försämrat krigsministerns redan förut genom ett flertal nederlag i riksdag och budgetsutskott vacklande parlamentariska ställning. I en del konservativa tidningar talas om ett förestående krigsministerskifte.

GENERAL W. J. MARKOW, FINLANDS NYE MINISTER-STATSSEKRETERA RE. Text å sid. 496.

I likhet med hvad fallet varit under en lång följd af år röntes tyska krigsdepartementets budget då den härom da-

ANGELO SARTO, PÅFVENS BROR, anländer från Mantua för att besöka sjuklingen i Vatikanen.

PIERPONT MORGANS SON OCH FRÄMSTE ARFTAGARE.

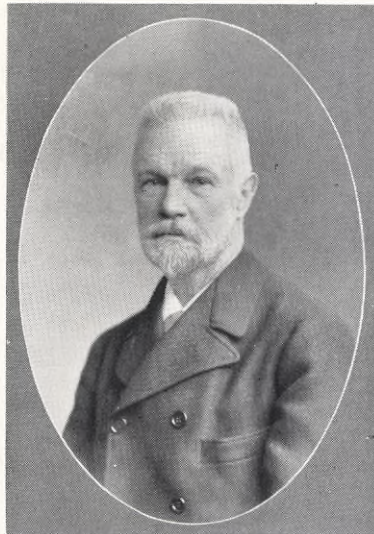
PIERPONT MORGANS BEGRAFNING: Processionen med den enkla kistan (X) passerar den nu aflidne mångmillionärens födelsehus, draperadt i svart och hvitt, vid Asylum street Hartford, Conn. dit kistan förts från New York.

Efter fotografi.

Klickat Benet Sjöström

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till HVAR 8 DAG icke uraklåtta utsättande af tydligt firmamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves fotografen

Messgossen *Gunnar Emil Berndtson* från Göteborg, ombord på ångaren "Navarra" af Christiania föll ned i rummet på nämnda ångare och dog på sjukhuset i Grimsby af lidna skador. Till grafven följde honom "Navarras" befälhafvare och en del af besättningen, svenske konsuln samt svenska sjökapten och sjömän. Jordfästningen förättades af svenske pastorn på platsen. (Insändt.)

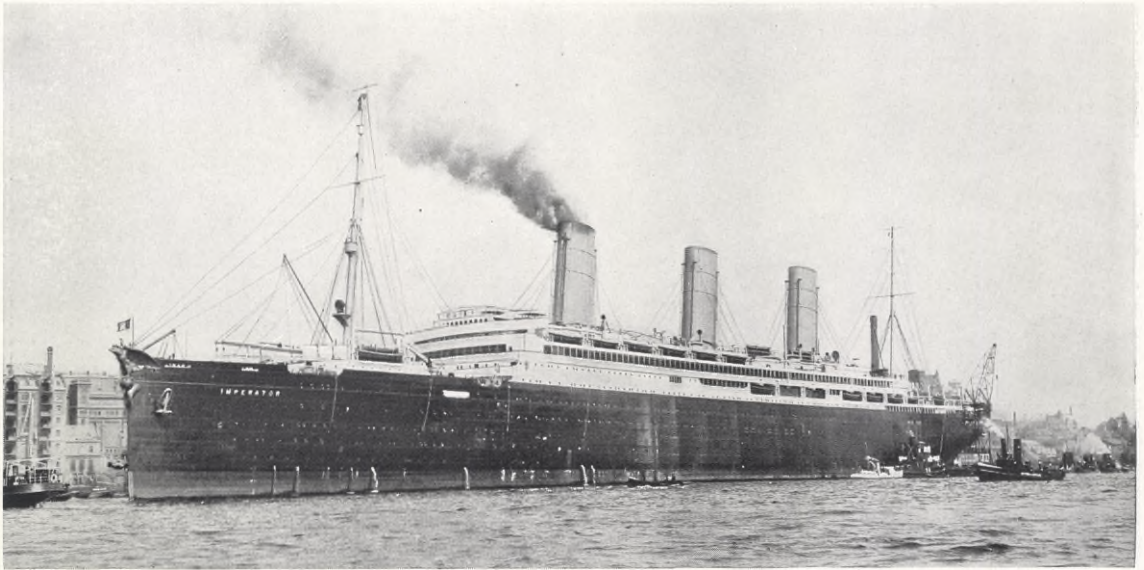
WILHELM BISSEN †.

Professorn vid Danska konstakademien bildhuggaren *Vilhelm Bissen* har aflidit i Köpenhamn, 76 år gammal. Den bortgångne, en son till Thorvaldsens lärjunge den berömda danske bildhuggaren Herman Vilhelm Bissen nådde väl aldrig faderns konstnärliga höjd men kom dock att intaga en af de främsta platserna inom dansk skulptur. De mest kända af hans skapelser äro den på Høibroplatsen i Köpenhamn resta ryttnarstatyn öfver biskop Absalon, Grundtvigsstatyn utanför Fruekirke och Ørstedsstoden i parken med samma namn. Andra kända arbeten äro hans danska staten tillhöriga Danaid i Glyptoteket och Jägarinna i Kunstmuseum.

MESSGOSSEN GUNNAR EMIL BERNDTSONS BEGRAFNING I GRIMSBY.

Efter fotografi.

Efter fotografi.

Klisché Kem. A-Li. Bengt Silfversparre, Sjöm. Gbg.

“IMPERATOR”. DEN NYE JÄTTEÅNGAREN PÅ HAMBURG—AMERIKA LINIEN.

“Imperator”, Hamburg Amerika-liniens nye jätteångare, hade på sin härom dagen företagna första färd från Hamburger-varvet den oturen att stöta på grund vid Altona-bryggan. Sedan barlasttankarne länsumpats och större delen af de på däck befintliga räddningsbåtarne aflastats lyckades det med hjälp af fem stora bogserångare att få jättefartyget flott igen.

“Imperator” anträder den 1 maj en första kryssning, vid hvilken antingen kejsaren eller kronprinsen kommer att medfölja som passagerare.

* * *

En af de mest betydande ombyten på amerikanska ambassadörsposter i utlandet, hvilka pläga åtfölja presidentskiften, är det i London.

Sålunda har i dagarne utnämnts dr *Walter H. Page* till Förenta staternas sändebud vid storbrittanniska höfvet.

Den nye ambassadören, 58 år gammal, är utgifvare af den stora månadstidskriften “Worlds Work”, och intager en ansedd ställning som tidningsman, men äfven för en framstående verksamhet inom jordbruksfrågor. — Han var nu erbjuden posten som jordbruksminister, men afböjde.

Efter fotografi.

Klisché: Bengt Silfversparre.

“IMPERATOR.”

Efter porträtt.

Klisché: Bengt Silfversparre.

W. H. PAGE.

Tidningsmannen — Ambassadören.

(Forts. fr. sid. 489.)

stå med bestämdhet, att just detta hus var det, där den svenske konungen tog in under sin vistelse i Pest, och de utpeka med stolthet för främlingen: *Karl XII:s hus i Budapest*. Min sagesman, den gamle, i Ungarn välkände författaren *Georg von Szemere*, berättade mig, att han i sin ungdom hörde talas om denna byggnad, och att man på denna tid betecknade den som "Karl XII:s hus".

När skolpojkarne i Pest för 50 år sedan med sina lärare företogo utmarscher till den på andra sidan Donau belägna staden *Ofen* (som nu sedan 40 år tillbaka är en del af den ungerska hufvudstaden *Budapest*) för att besöka den gamla borgen å *Blocksberg*, brukade läraren visa på detta hus å *Veres-Pálne-utca* (hvilken gata på den tiden hette *Zöld-utca*) och säga till ynglingarne, då de marscherade förbi platsen: "*Ser ni, pojkar, i detta hus bodde den svenske konungen Karl XII under sin vistelse i Pest!*"

På äldre dagar blef *Szemere* bekant med en professor vid universitetet i Budapest, vid namn *Kálmán Csiky*, som med sin familj bodde i det ifrågasvarande huset, och denne professor och hans familj påstodo med bestämdhet, att *Karl XII* skulle ha bott därstädes. Professor *Csiky*, som var mycket stolt öfver att bo i det hus, i hvilket den svenske konungen äfven en gång vistats, är död sedan fem år tillbaka, men hans enka lever ännu och kan bekräfta sanningsenligheten häraf.

På bekostnad af svenske vicekonsuln i Budapest, dr *D. von Bayer-Krucsay*, kommer ock att å nämnda hus å *Veres-Pálne-utca* i de närmaste dagarne anbringas en minnestafila med ungefär liknande inskription som den å huset i *Zilah* befintliga minnestafilan öfver *Karl XII:s* vistelse i denna stad.

Det torde kanske kunna intressera läsaren att erifara, huru undertecknad lyckats bekomma ofvanstående uppgifter. Jag har redan berättat, huru jag genom den gamle författaren *Georg von Szemere*, hvilken jag personligen lärt känna, först blef gjord

uppmärksam på byggnaden å *Veres-Pálne-utca*, där *Karl XII* skulle ha bott under sin vistelse i Pest. Jag vände mig därpå genom *Szemere* till en tjänsteman i "*Magyar Nemzeti Múzeum*" eller "*Budapests stadsmuseum*", för att genom honom erhålla närmare underrättelse angående denna sak, och jag erhöll också kort tid därefter genom *Szemere* ett bref af följande innehåll: "Enligt löfte har jag vänt mig till föreståndaren för hufvudstadens arkiv dr *Gordonyi*, och bedt honom efterforska, huru det förhåller sig med historien om den svenske konungen *Karl XII*, hvilken efter det olyckliga ryska kriget äfven skulle hafva vistats i Pest. Så mycket vet man med visshet, att den svenske konungen den 1 oktober(?!) 1714 flydde från *Demotika*, hvar-est han hölls fången af turkarne, och att han förklädd och ledsagad af blott en enda följeslagare, tagit sin väg genom *Adrianopol*, *Zilah*, *Nagyvarad*, *Pest* och *Wien*. (Anm.: På ungerska heter *Wien*: *Bees*). Hans incognito blef afslöjad först i *Zilah*."

I Pest vistades han incognito, och först efter hans afresa från staden fingo myndigheterna vetskap om, att han äfven varit här. Han bodde i ett hotell i den inre staden, sannolikt blott en kort tid, ty i betraktande af hans "rekordridt" å 16 dagar från *Adrianopol* till *Stralsund* kunde han ej heller uppehålla sig här en längre tid. Huruvida *Voltaire* eller han själf uppgifvit riktiga data, kan man icke med bestämdhet veta. Mer vet icke föreståndaren för hufvudstadens arkiv i denna angelägenhet."

Med anledning af detta bref satte jag mig i förbindelse med borgmästaren i staden *Zilah*, *D:r Sigismund Dioszeghy*, och af honom erhöj jag ofvanstående fotografi af det hus där *Karl XII* bodde under sin vistelse i *Zilah*, samt därjämte de uppgifter jag redan lämnat i denna artikel.

J. A. Davidsson.

Efter fotografi.

Titel: Denjt Silfversparre.

DEN HEMSKA AUTOMOBILOLYCKAN I PARIS. Uptagandet af bilen med *Isadora Duncans* förolyckade små barn.

Den bekanta danserskan *Isadora Duncan* har drabbats af den fruktansvärda sorgen att genom olyckshändelse förlora sina båda barn. Barnen, en gosse på fem och en flicka på tre år, hade tillsammans med sin guvernant företagit en utflykt med bil från *Neuilly sur Seine*, där *Isadora Duncan* har en villa. Då bilen vid ett tillfälle i närheten af *Seine* näst stanna och chauffören gått af för att sätta motorn i gång, rusade plötsligt vagnen, hvars ratt chauffören glömt att inställa på stillastående, ned i floden som här hade ett ansenligt djup. Efter en och en half timmas räddningsarbete af tillstädeskommet manskap lyckades man få upp de tre passagerarne. De med dem anställda upplifningsförsöken blefvo emellertid resultatlösa.

Isadora Duncan har hos polisen anhållit, att den chaufför, som vållat olyckan, och som därför häktats, ej skall straffas.

Foto. Åsberg, Sthlm.

Kliche: Kem. A.-B. Bengt Sjöqvists, Sthlm-Gbg.

ODONTOLOGISKA FÖRENINGENS 25-ÅRSJUBILEUM DEN 18 APRIL.

Odontologiska föreningen, som bekant en sammanslutning af de studerande vid Tandläkareinstitutet, högtidlighöll den 18 april sitt 25-årsjubileum med fest på Strand hotell i Stockholm,

till hvilken inbjudits institutets lärare, föreningens hedesledamöter samt ordförandena i de olika tandläkareföreningarna i landet. Med anledning af bemärkelsedagen hade Odontolo-

giska föreningen beslutat bilda en stipendiefond för utrikes studieresor för odontologie kandidater och till densamma anslagit 500 kr. Genom vid festen öfverlämnade gåfvor från enskilda och föreningar fick fonden en förstärkning af 1,500 kr.

Det af Svenska fotbollsförbundet för turnén till Ryssland utsedda laget afreste den 26 april från Stockholm. Den 29 april och 1 maj spelar laget i Petersburg mot Petersburgs fotboll-liga, den 2 maj går federationsmatchen i Moskva af stapeln och den 4 maj spelar laget i samma stad mot Moskva fotboll-liga.

Foto. Lamm, Stockholm.

Kliche: Bengt Sjöqvists.

DET SVENSKA KOMBINERADE FOTBOLLSLAGET FÖR TÄFLINGAR I RYSSLAND.

Tekniska föreningen i Örebro — en sammanslutning af nuvarande och f. d. elever vid Örebro Tekn. Elem.-skola — hade till den 20 dennes kallat sina medlemmar till möte för behandling af förslag till föreningens reformering. — Föreningens med-

lemsantal utgör nu ca 600 men torde efter de viktiga beslutsomfattas ökas ganska betydligt. Af föreningens medlemmar vistas ett femtiotal i utlandet hufvudsakligast i Amerika, Tyskland, Finland och Norge. De öfriga äro spridda öfver hela Sverige.

Foto. Sjöqvist, Örebro.

TEKNISKA FÖRENINGENS I ÖREBRO MÖTE DEN 20 APRIL.

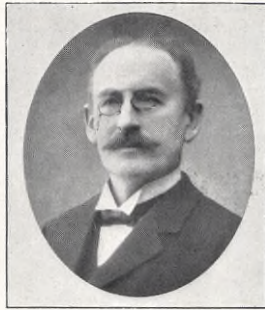
Kliche: Bengt Sjöqvists.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

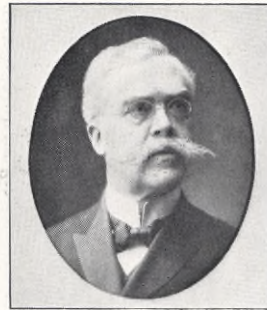
* Data här nedan.

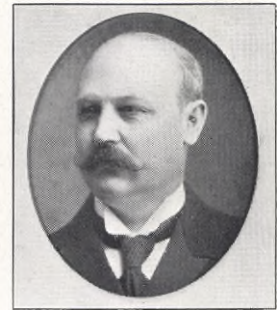
A. M. WASTENSON.
F. d. Stat.-insp. o. Banningenör.
— Ryssby. 70 år 22 April.

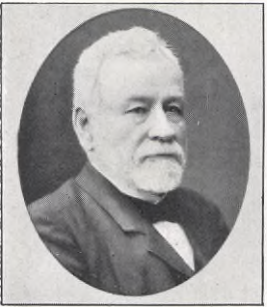
A. V. S. SMITH.
Apotekare Sångare. — Ystad.
60 år 6 Maj.*

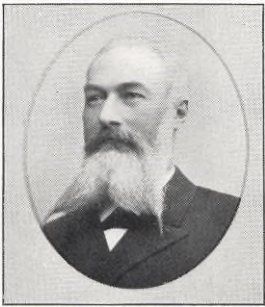
C. SETTERBERG.
Handelskemist. Fil. d.r.
Stockholm. — 60 år 30 April.

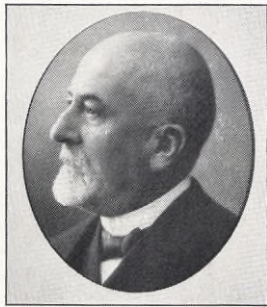
H. STRANDELL.
Apotekare. — Strömstad.
50 år 23 April.*

J. P. LÖF.
F. d. Sjökapten. F. d. Köpman.
— Hernösand. 70 år 20 April.

G. BERGSTRAND.
Disponent. — Kalmar.
60 år 27 April.

J. C. KULLBERG.
Grosshandlande. — Göteborg.
60 år 23 April.

M. P. LUNDH.
Handlande. — Varberg.
50 år 22 April.

O. L. ROOTH.
Kanslissekreterare. — Stock-
holm. 65 år 26 April.

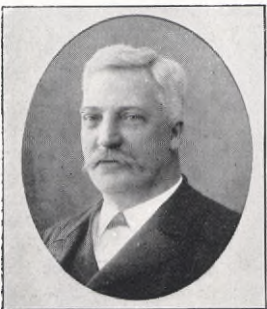
A. LINDSTRÖM.
Framst. orgelnist. Mus.-direktör.
60 år 24 April.

G. ÅKERBLOM.
Borgmästare. — Örnsköldsvik.
50 år 22 April.*

K. M. LINDH.
Redaktör. — Gefle.
50 år 14 April.*

C. J. HELLSTEN.
Juvellerare. Stadsfullm. m. m.
— Karlskrona. 60 år 3 Maj.

C. A. E. SEVERIN.
Redaktör. — Oscarshamn.
50 år 12 April.*

SALOMON SMITH. Apot.-ex. 74, inneh. apotek i Ystad sedan 82. Led. af K. Musik-akad. Styr.-led. i Skand. Kred.-a.-b. sedan 10. En af vårt lands ypperste sångare. Hänvisa t. biografi o. hels.-portr. i årg. IV: 33.

HERMAN STRANDELL. Apot.-ex. 89, priv. å. apotek i Strömstad 92. Led. af stadsfullm. derst, sedan 95, ordf. i drätselkammaren, led. af lasarettidn., pröfn.-nämnden, ordf. i tax.-nämnden, helsov.-nämnden, gasverksstyr., ordf. i badhusstyr., styr.-led. i a.-b. Laholmen, huvudman i Sparbanken, förtroendeman i a.-b. Göteborgsbanken. Landstingsman sedan 10.

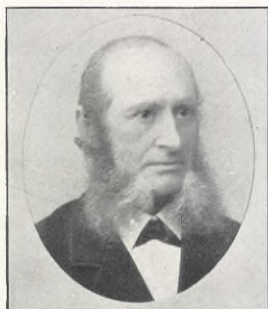
GUSTAF ÅKERBLOM. Stud.-ex. 82, v. häradshöfd. 91, borgmäst. i Örnsköldsvik sedan 93. Ordfr. i byggn.-helsov.-nämnderna, led. af skolstyr., v. ordfr. i lasarettidn.

KARL LINDH. Stud.-ex. 82, teol. fil.-ex. 87. Huvudred. o. utg. af Gefle Dagblad sedan 96. Stadsfullmäktigt sedan 03 o. led. af dess beredn.-utsk. Ordfr. i stadens lifsmedelskommitté. Ordfr. i nordsv. pressfören., styr.-led. i Publicistklubben, Sv. tidningsutgiv.-fören. och Vensterpressfören. Led. af Riksd. A. K. 06—08.

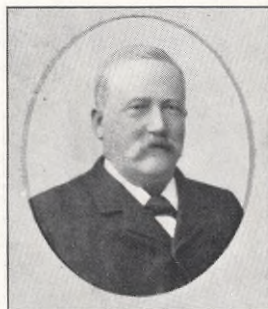
AXEL SEVERIN. Stud. ex. 85, tjenstgj. v. tullverket sedan 86. Grundläggare af Sveriges båda största rikssjukkasor: Nykterhetsvännernas allm. sjukassa 92—97 (22,000 medl.) o. nykterhetsfolkets sjukassa 97—04 (nära 50,000 medl.). — Grundl. o. utg. af Nykterhetsfolkets tidning 99—04. Medarb. i Oscarshamn-Posten 85, ansv. utg. o. red. sed. 07. Verksam inom Templarordens nykterhetsorganisation sedan 87. Medstift. af Oscarshamn Ind. o. Handtv.-fören. och fastighetsegarefören. Led. af stadsfullmäktige.

* Data här nedan.

J. R. SNÖBOHM †.
Grosshandlande. — Klintehamn.
F. 29. † 9 April.*

S. RYDING †.
Smidesfabrikör. — Göteborg.
F. 43. † 11 April.*

V. H. ANDERSON †.
Auditör. — Hernösand.
F. 63. † 12 April.*

C. A. WESTERLUND †.
Kapten. — Strengnäs.
F. 72. † 17 April.*

L. W. S. LOTHIGIUS †.
Landsköfving. — Stockholm.
F. 36. † 21 April.*

C. V. WAHLUND †.
Professor. — Upsala.
F. 46. † 23 April.*

O. W. SUNDÉN †.
Seminarierektor. — Umeå.
F. 66. † 14 April.*

O. O. WAHLBERG †.
Borgmästare. — Vimmerby.
F. 75. † 14 April.*

REINHOLD SNÖBOHM †. Bedref under firma R. Snöbohm en betydande affärs- o. skeppsred.-verksamhet till 04. Ordf. i Klintehamns komm.-nämnd, sparbanken m. m.

SVANTE RYDING †. Innehafvare af firman Martin Mattson & Co i Göteborg, Kassaöfvalt, i C. D. Cederskogs Donationsfond sedan dess instiftelse. Styr.-led. i Göteborgs Handtv.- o. industrifören. under 20 år, en tid dess v. ordf.; Led. af föreningens lotteristyrrelse, senare år ordf. Led. af föreningens museinämnd.

HUGO ANDERSON †. Stud.-ex. 81, hoir.-ex. 94, aman. i Hernösands domkapitel 97-06; lärare v. navig.-skolan i författningskunskap sedan 98, stadsfullmäktigs sekr. sedan 98. Auditör v. Vesternorr. reg. sedan 05. Ombudsman v. Riksbankens afd.-kontor 05, i drätselkammaren 05. Under en följd af år musikanförare i Hernösands Musikällskap.

CARL AUGUST WESTERLUND †. U.-löjtn. v. Dalreg. 92, löjtn. v. Gen. stab. 02, kapt. derst. 05, v. Södermanl. reg. 10. Militär medarbet. i dagspresen, utgifvare af det af kapt. Pihlström påbörjade arbetet Lagregementets historia.

WILHELM LOTHIGIUS. Stud.-ex. 54, hoir.-ex. 57, v. häradshöfd. 62, borgmäst. i Karlshamn 70, häradshöfd. i Hall. läns mell. doms. 82, just.-ombudsman 84-86. Landshöfd. i Elfsb. län 86-05. På sin tid led. af ett flertal kommittéer, förstärkta lagberedningen; ordf. o. hedersled. i sitt läns båda hushålln.-sällsk. m. m. Led. af K. Landtbr.-akad. Komm. m. st. k. N. O.

CARL WAHLUND †. Fil. Dr. 65, doc. i fr. spr. v. Upsala univ. 75, professors n. h. o. v. 92. Förf. t. ett stort antal vetenskapl. arb. Framstående bibliofil, samlade W. ett utomordentligt dyrbart bibliotek som han för kort tid sedan donerat till Universitetsbiblioteket. — Biografi o. helsidesportr. i ärg. VII: 17.

OTTO SUNDÉN †. Stud.-ex. 93, fil. lic. 07; adj. v. Umeå sem. 1900-04, v. Landskrona sem. 04-05, rektor v. Lunds sem. 06-10, rektor v. Umeå sem. sedan sistn. år. Led. af seminariekomittén 06-07, arbetat i ortsnamnskomittén. Utg. skrifter i uppöstr.- o. seminariefrågor.

OTTO WAHLBERG †. Stud.-ex. 93, hoir.-ex. 1900, borgmäst. i Vimmerby 07. Ordf. i byggn.-nämnden, v. ordf. i helsov.-nämnden, ordf. i styr. för Skånska Hand.-bankens kontor samt dess omb.-man.

Till portr. å sid. 490.

Ministerstatssekreteraren för Finland generalen friherre v. Langhoff har i dagarne erhållit begärd entledigande från sin befattning. Under den tid af sju år friherre v. Langhoff innehaft posten som föredragande af de finska ärendena hos monarken har han på ett i Finland högt skattadt, fullt lojalt sätt samverkat med den finska regeringen.

De uttalade farhågorna, att hans tillbakaträdande betydde en skärpning af den ryska politiken mot Finland synes bekräftas af det förhållandet att till hans efterträdare utnämns vice ordföranden i finska senatens ekonomidepartement generallöjtnant Vladimir Markow, känd som en af förrykningsregimens handgånge män.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påfölja.

F. A. B. HVAR 8 DAG TRYCKERI. GÖTEBORG.

MEDDELANDE
till H. 8. D:s Medarbetare.

Skönlitterära bidrag,

hvilka städe i tur och ordning snarast granskas,
HONORERAS OMEDELBART EFTER ANTAGANDE eller returneras i motsatt fall **derest**
20 öre porto åtföljt manuskript :: :: ::

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG
Redaktionen.

INNEHÅLL

Riksdagsman August Henricson (biografi och helsidesporträtt). — Riksdagens särskilda utskott för ålderdomspensioneringsfrågan. — Vegadagen. — Musikfästen i Göteborg. — Ryttartäflingar. — Odontologiska föreningens 25-årsfäst. — Tekniska föreningen i Örebro ombildas. — Svenskt fotbollslag till Ryssland. — Exkonung Manuel och hans trolofvade. — Ny ministerstatssekreterare i Finland. — Tyske krigsministern v. Heeringen. — Pierpont Morgans begrafning. — Danske bildhuggaren Vilhelm Bissen †. — Entidningsman som amerikanskt sändebud. — Jättedögaren "Imperator" på grund. — Utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri. — Carl XII i Ungern. Af J. A. Davidsson. — Fänriken och mamsell Anna-Lisa. Berättelse af Hjalmar Bergman.